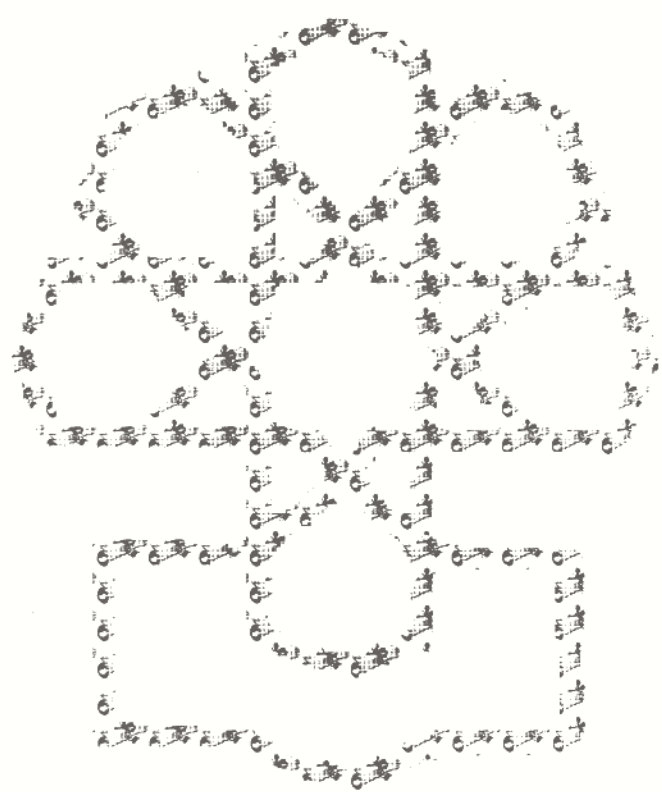

مجموعه ۱۵
۱۵۳۳

۱
۹۰
۳

مروری بر فعالیتهای ستادبازرسانی مناطق جنگزده

کار: دفتر بررسی‌های سیاسی-اجتماعی

معاونت پژوهشی

شهریورماه ۱۳۷۵

کد گزارش: ۱۵۰۱۵۳۳

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع‌رسانی مآرایی
شماره: ۱۳۳۸۳
تاریخ: ۷۴ / ۱۲ / ۲۵

فهرست مطالب

۲	نکات برجسته
۳	مقدمه
۳	فصل اول: آغاز بازسازی
۴	فصل دوم: شرح وظایف و اعضای ستاد بازسازی
۶	فصل سوم: خلاصه عملکرد ستاد بازسازی مناطق جنگزده
۷	طرحها و پروژههای بهداشتی و درمانی
۷	طرحها و پروژههای آموزش و پرورش
۸	طرحها و پروژههای برق رسانی
۹	طرحها و پروژههای ساختمان سازی
۱۰	حداقل مسکن برای مهاجران بی سرپرست در مناطق جنگزده
۱۱	تسهیلات مالی اعطایی به مهاجران
۱۲	شرایط اعطای وام به مهاجران و نحوه بازپرداخت آن
۱۳	منبع

* از آنجا که بعد از وقوع جنگ، مسئله‌ای که ذهن دولتمردان هر کشور را به خود مشغول می‌سازد مسئله بازسازی است، مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران نیز از این مهم غافل نبوده و با پشتکار فراوانی، بازسازی را در حین جنگ شروع کردند.

* بازسازی مناطق جنگ‌زده از شروع جنگ تحمیلی تا خردادماه سال ۱۳۶۱، بدون هیچ‌گونه تشکیلات و سازماندهی خاصی صورت می‌گرفت، ولی از این تاریخ به بعد به شورایی مرکب از نخست‌وزیر، وزیر کشور و نماینده حضرت امام (ره) واگذار گردید.

* تشکیلات اجرایی این ستاد، در سال ۱۳۶۱ طی مصوبه‌ای از سوی هیئت وزیران در قالب ستادی مرکب از سیزده وزیر (یا نمایندگان تام‌الاختیار آنها) و رؤسای بنیاد امور مهاجرین جنگ تحمیلی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به نام «ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگ‌زده کشور» به ریاست وزیر کشور تشکیل گردید.

* ستاد بازسازی مناطق جنگ‌زده از سال ۱۳۶۱ به بعد همواره با تغییراتی در ساختار تشکیلاتی خود روبه‌رو بوده است؛ آخرین تغییری که در تشکیلات این ستاد به عمل آمد انتخاب معاون اجرایی رئیس جمهوری به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهوری در اداره امور مربوط به بازسازی مناطق جنگ‌زده بود؛ و مقرر گردید چنانچه تصمیماتی که توسط نماینده ویژه رئیس جمهور در خصوص اداره امور مربوط به بازسازی مناطق جنگ‌زده در حیطه وظایف رئیس جمهور و دولت اتخاذ گردد، در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیئت وزیران بوده و لازم‌الاتباع می‌باشد؛ این مصوبه موجب تسریع در کارها شده و امر خطیر بازسازی با سرعتی مناسب ادامه یافت و باعث ایجاد عمران و آبادانی بیشتری در زمینه‌های بهداشتی و درمانی، آموزش و پرورش، برق رسانی، ساختمان سازی و ... در این مناطق گردید.

حمله عراق در سی و یکم شهریور ماه ۱۳۵۹ به خاک جمهوری اسلامی که با آمادگی قبلی و حمایت استکبار جهانی صورت گرفت، خسارات و ویرانیهای فراوانی به بار آورد و تنها در روزهای آغازین جنگ بیش از ۷ شهر بزرگ مرزی و روستاهای اطراف آن به اشغال نیروهای عراقی در آمد. لازم ترمیم و تعمیر ویرانیهای ناشی از حملات و حشیرانه عراق به خاک جمهوری اسلامی، ایجاد ستادی بود که بتواند اینگونه خرابیها را بازسازی و نوسازی نماید؛ بدین منظور ستادی از شروع جنگ تحمیلی، تحت عنوان «ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور» کار خود را آغاز کرد.

هدف از تهیه گزارش حاضر، آشنایی با ساختار تشکیلاتی و فعالیتهای انجام شده این ستاد در طی چند سال گذشته می باشد. ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور موضوع فوق را در مجله‌ای تحت عنوان «خلاصه عملکرد ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور» مورد بررسی قرار داده است؛ از این رو به درج چکیده‌ای از مباحث مربوط در این گزارش، مبادرت می‌کنیم. امید است که مورد قبول واقع گردد.

فصل اول: آغاز بازسازی

از آنجا که بعد از وقوع هر جنگ، مسأله‌ای که ذهن دولتمردان هر کشور را به خود مشغول می‌سازد مسأله بازسازی است، مسئولان نظام جمهوری اسلامی نیز از این مهم غافل نبوده و با پشتکار فراوانی، بازسازی را در حین جنگ شروع کردند. اگر چه این عملیات گستردگی لازم را نداشت ولی در نوع خود، اقدامی بی‌نظیر محسوب می‌شد. بخش اساسی بازسازی نیز بعد از پذیرش «قطعنامه ۵۹۸» به صورت جدی در دستور کار دولت قرار گرفت.

حجم خسارات وارده به کشورمان در طول جنگ بسیار زیاد بود. و هیأت کارشناسی به ریاست «عبدالرحیم ابن فرح»، معاون و نماینده ویژه «خاویر پرز د کوئیار»^۱ پس از بازدید از مناطق آسیب دیده طی گزارشی رسمی، خسارتهای وارده را بالغ بر ۹,۷۲۱ میلیارد دلار اعلام کرد.

متعاقب پایان جنگ تحمیلی، رهبر کبیر انقلاب اسلامی دستور بازسازی مناطق جنگزده و سازندگی در کشور را صادر فرمودند. در قسمتی از پیام ایشان در مورد تشریح خطوط اصلی بازسازی آمده بود:

«...با در نظر گرفتن حجم عظیم کار و ضرورت تسریع در تعیین خط مشی بازسازی و سازندگی حتماً از نظرات کارشناسان و صاحب نظران خصوصاً هیأت دولت و وزرا و کمیسیونهای مربوطه مجلس شورای اسلامی که چهره‌های دلسوز و متعهد و مطلع در آنها فراوانند و نیز مسئولان هرامری استفاده نمایند؛ چرا که آنان نیز به خوبی دریافته‌اند که بازسازی و سازندگی جز از طریق تعاون و همفکری میسر نیست و این کشور متعلق به اسلام و همه ملت ایران است و همان گونه که در جنگ همه در کنار هم بودند، در صلح و سازندگی هم باید در کنار یکدیگر باشند که انشاءالله مراکز علمی و دانشگاهی نیز در این مسئله بزرگ سهم خواهند بود ... توسعه و تکامل صنایع و ابزار مربوط به قدرت دفاعی کشور، از

۱. در طول جنگ ۱۶ استان و ۷۸ شهر و ۲۶۷۶ روستا آماج حملات عراق شدند.
۲. دبیر کل سازمان ملل متحد در زمان جنگ تحمیلی عرف عبیه جمهوری اسلامی ایران

اهداف اصولی و اولیه بازسازی کشور است... توجه به بازسازی مراکز صنعتی نباید کوچکترین خللی بر ضرورت رسیدن به امر خودکفایی کشاورزی وارد آورد، بلکه اولویت و تقدم این امر باید محفوظ بماند...»

مسئولان باید در امر احیای اراضی و مهار آبها و ایجاد سدها و تشویق کشاورزان و دامداران و استفاده هر چه بیشتر از نعمتهای بیکران الهی در طبیعت تلاش نمایند که مطمئناً خودکفایی در کشاورزی، مقدمه‌ای است برای استقلال و خودکفایی در زمینه‌های دیگر... استفاده از نیروهای عظیم مردمی در بازسازی و سازندگی و بها دادن به مؤمنین انقلاب خصوصاً جبهه رفته‌ها و توسعه حضور مردم در کشاورزی، صنعت، تجارت، بازسازی شهرهای تخریب شده و شکستن طلسم انحصار در تجارت داخل و خارج به افراد خاص و متمکن و مرفه و بسط آن به توده‌های مردم و جامعه.»

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز در مورد امر خطیر بازسازی مناطق جنگزده می‌فرمایند:

«جنگی که بر ما تحمیل شد یکی از معماهاست. بازسازی مناطقی که در طوفان قساوت و خصومت دشمن متجاوز به ویرانی کشیده شده است معمای بزرگ بعدی است، ملت ما نشان داده است که در حل این گره‌ها سر انگشتی توانا و مقاومتی شگرف دارد...»

باید ویرانیه‌ها را نه تنها در نابودی مصالح ساختمانی، بلکه در ورای آن و در انهدام جلوه‌های انسانهایی که در روح و باطن هر بنای مادی وجود دارد به خوبی شناخت و بسیار امیدواریم که ملت ما هنر بازساختن را نیز به مثابه هنر جنگیدن نیکو بداند و از همان ایمان و انگیزه‌ای که در دفاع، کارائیش را آزموده در بازسازی نیز استعانت جوید.»

آقای هاشمی رفسنجانی، ریاست محترم جمهوری نیز در نماز جمعه مورخ چهاردهم مرداد ۱۳۷۳ در این مورد می‌گویند:

«...بازسازی و تأمین خسارتها از جمله وظایف حکومت است و این وظیفه برای حکومت اسلامی بعد از جنگ تحمیلی تکلیف بسیار سنگینی است...»

فصل دوم: شرح وظایف و اعضای ستاد بازسازی

بازسازی مناطق جنگزده از شروع جنگ تحمیلی تا خردادماه ۱۳۶۱ (آزادی خرمشهر) به طور متفرقه و بدون هیچ گونه تشکیلات، مدیریت و سازماندهی خاصی صورت می‌گرفت. از این تاریخ به بعد عملیات بازسازی به طور وسیع در مناطق جنگزده دنبال شده و به شورایی مرکب از نخست وزیر، وزیر کشور و نماینده حضرت امام (ره) تفویض گردید.

تشکیلات اجرایی ستاد بازسازی مناطق جنگزده کشور طی مصوبه شماره ۵۷۷۵۸ مورخ ۱۳۶۱/۲/۲ هیأت وزیران در قالب ستادی مرکب از ۱۳ وزیر (یا نمایندگان تام‌الاختیار آنها) و رؤسای بنیاد امور مهاجرین جنگ تحمیلی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به نام «ستاد مرکزی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده کشور» به ریاست وزیر کشور تشکیل گردید. اعضای ستاد مذکور عبارت بودند از:

۱- وزیر کشور:

- ۲- وزیر راه و ترابری؛
- ۳- وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح؛
- ۴- وزیر نفت؛
- ۵- وزیر مسکن و شهرسازی؛
- ۶- وزیر بازرگانی؛
- ۷- وزیر نیرو؛
- ۸- وزیر صنایع؛
- ۹- وزیر امور اقتصادی و دارایی؛
- ۱۰- وزیر جهاد سازندگی؛
- ۱۱- وزیر کشاورزی؛
- ۱۲- وزیر سپاه پاسداران؛^۱
- ۱۳- وزیر سازمان برنامه و بودجه؛
- ۱۴- رئیس بنیاد امور مهاجرین جنگ تحمیلی؛
- ۱۵- رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی.

وزارتخانه‌های مذکور نقش سیاستگذاری، پشتیبانی، هدایت و نظارت را بر عهده داشته و با تشکیل ستادهای اجرایی و بازسازی خاص وزارتخانه خود، مبادرت به بازسازی واحدهای آسیب دیده تحت پوشش می‌نمودند: ستاد مرکزی بازسازی، اعتبارات مورد نیاز خود را از محل ردیفهای پیوست قانون بودجه و یا تبصره‌های قانونی بودجه تأمین نموده و بین وزارتخانه‌های مجری طرحها و پروژه‌های بازسازی، توزیع می‌نمود، در هر یک از استانهای جنگزده کشور نیز ستاد بازسازی و نوسازی استان به ریاست استاندار تشکیل می‌گردید.

ستاد بازسازی موجود در هر وزارتخانه ابتدا با شناسایی واحدهای آسیب دیده و میزان خسارت، اعتبارات ارزی و ریالی و زمانبندی اجرا، مطالعه و طرح، بازسازی را تهیه کرده و بعد از طرح، در ستاد مرکزی و تأمین اعتبارات مورد نیاز، رأساً یا از طریق پیمانکاران، مبادرت به بازسازی می‌نمود.

بازسازی مناطق جنگزده از سال ۱۳۶۵ به بعد و به دنبال تغییراتی که در جبهه‌های جنگ به وجود آمده و موجب بازپس گیری بخش بزرگی از شهرها و روستاها و اراضی کشورمان گردید، رنگ و بوی دیگری گرفت و به صورتی جدی‌تر دنبال شد. به منظور تقویت ستاد مرکزی بازسازی، هیأت وزیران در جلسه مورخ پنجم فروردین ۱۳۶۶ بنا به پیشنهاد شورای عالی بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده که در تاریخ چهارم اسفند ۱۳۶۵ تشکیل گردیده بود، مسئولیت ستاد مرکزی بازسازی را بر عهده معاون نخست وزیر در امور اجرایی نهاد. این عملکرد در واقع نشان‌دهنده اهمیت بازسازی واحدهای آسیب دیده از جنگ بود. با این تصمیم، نخست وزیر که بالاترین مقام اجرایی کشور بود عهده دار این مسئولیت گردیده و به طور مستقیم و از طریق معاونت اجرایی خود وارد قضیه بازسازی گردید.

هیأت وزیران در جلسه مورخ پنجم اردیبهشت ۱۳۶۹ خود اعضای دائمی ستاد مذکور را به شرح زیر

تقلیل داد:

^۱ سپاه پاسداران برای مدت زمان کوتاهی به صورت وزارتخانه اداره می‌شد.

- ۱- معاون وزارت کشور؛
  - ۲- معاون وزارت جهادسازندگی؛
  - ۳- معاون وزارت بازرگانی؛
  - ۴- معاون وزارت مسکن و شهرسازی؛
  - ۵- معاون سازمان برنامه و بودجه؛
  - ۶- سرپرست بنیاد مسکن انقلاب اسلامی؛
  - ۷- سرپرست بنیاد امور مهاجرین جنگ تحمیلی.
- آخرین تغییراتی که در تشکیلات ستاد بازسازی کشور به عمل آمد، مربوط به جلسه مورخ چهاردهم شهریور ۱۳۶۹ هیأت وزیران بود که در این جلسه بنابر اصل ۱۲۷ قانون اساسی و پیشنهاد ریاست جمهوری تصویب گردید که:

«آقای دکتر میرزاده معاون اجرایی رئیس جمهور به عنوان نماینده ویژه رئیس جمهور در اداره امور مربوط به بازسازی مناطق جنگزده تعیین گردد، طبق اصل مذکور، تصمیماتی که توسط نماینده ویژه رئیس جمهور در خصوص اداره امور مربوط به بازسازی مناطق جنگزده در حیطه وظایف رئیس جمهور و دولت اتخاذ گردد، در حکم تصمیمات رئیس جمهور و هیئت وزیران بوده و لازم الاتباع می باشد.»

این مصوبه - که بر اساس آن، تمامی اختیارات رئیس جمهور و هیأت دولت در مورد بازسازی به معاون اجرایی رئیس جمهور محول می شد - موجب تسریع در کارها شده و امر خطیر بازسازی با سرعتی مناسب و به موقع در مجلس مطرح گردیده و اکثر طرحها و پیشنهادهای مربوط به آن مورد تصویب قرار گرفت.

با تلاش معاون رئیس جمهور، مجلس شورای اسلامی بودجه بازسازی را - که در ابتدا فقط ۳۵۰ میلیارد ریال بود - در سال ۱۳۶۷ به ۳,۰۰۰ میلیارد ریال افزایش داد. در سالهای بعد «بنیاد امور مهاجرین جنگ تحمیلی» و «ستاد بازسازی» در یکدیگر ادغام شدند که این مهم باعث تسریع در بازگشت مهاجرین جنگ تحمیلی به مناطق جنگزده و ایجاد عمران و آبادانی بیشتر در این مناطق گردید.

فصل سوم: خلاصه عملکرد ستاد بازسازی مناطق جنگزده

اعتبارات مصوب پنج ساله ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده از سال ۱۳۶۹ لغایت پایان سال ۱۳۷۳ برای طرحها و پروژههای (ملی و استانی)، جمعاً به مبلغ ۲,۰۴۹,۲۹۶,۵۴۷ میلیون ریال بوده است. اعتبارات کلاسه شده استانهای جنگزده، سالهای دریافت اعتبار و نوع اعتبارات (ملی و استانی) سرفصلها و برنامهها را مشخص می نماید.

اعتبارات مصوب فوق الذکر از محل تبصره های قانون بودجه کل کشور و پیوست مربوطه تأمین گردیده و مقایسه سالهای دریافت اعتبار به شرح ذیل می باشد:

۱- اعتبارات مصوب بازسازی سال ۱۳۶۹، مبلغ ۱۶۸,۵۵۲,۷۴۷ میلیون ریال؛

- ۲- اعتبارات مصوب بازسازی سال ۱۳۷۰، مبلغ ۲۶۹,۴۹۶,۱۴۰ میلیون ریال؛
- ۳- اعتبارات مصوب بازسازی سال ۱۳۷۱، مبلغ ۳۴۹,۵۹۹ میلیون ریال؛
- ۴- اعتبارات مصوب بازسازی سال ۱۳۷۲، مبلغ ۶۰۰,۰۰۰ میلیون ریال؛
- ۵- اعتبارات مصوب بازسازی سال ۱۳۷۳ (از محل تبصره ۲۸ قانون بودجه)، مبلغ ۶۰,۸۴۴,۸۶۶ میلیون ریال و از محل کمکهای ریاست جمهوری، مبلغ ۵۳,۲۰۰ میلیون ریال و در مجموع، مبلغ ۶۶,۱۶۴,۸۶۶ میلیون ریال بوده است.

طرحها و پروژه‌های بهداشتی و درمانی

ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگزده در شروع بازسازی با برنامه ریزی در راستای برنامه اول به جز ساخت مراکز بهداشتی و درمانی و پلی کلینیکها، طرح بازسازی و احداث ۱,۴۷۱ تخت بیمارستانی را دروسعت ۷۸۶,۶۵۰ متر مربع و زیر بنای ۱۴۴,۵۰۶ متر مربع با هماهنگی ارگانهای ذیربط در شهرهای آبادان، اروندکنار، خرمشهر، بستان، هویزه، مهران، دهلران، گیلانغرب، قصر شیرین و سرپل ذهاب شروع نمود. در مناطق جنگزده خوزستان ۹۹۱ تخت، ایلام ۱۹۲ تخت و کرمانشاه ۲۲۸ تخت در حال ساخت بود، که تا پایان تیرماه ۱۳۷۳، پانصد و بیست و هفت تخت آماده تجهیز و بهره‌برداری گردید.

جدول ۱-۳ عملکرد طرحها و پروژه‌های بهداشتی و درمانی در مناطق جنگزده

ردیف	عنوان طرح و پروژه	متراژ زمین (مترمربع)	زیر بنا (مترمربع)	تعداد تخت	درصد پیشرفت فیزیکی
۱	بیمارستان ۱۶۸ تختی طالقانی آبادان	۶۷,۹۰۰	۲۰,۶۹۹	۱۶۸	۱۰۰
۲	زایشگاه ۶۴ تختی خرمشهر	۹,۷۵۰	۵,۰۰۰	۶۴	۱۰۰
۳	بیمارستان ۲۴۰ تختی ولیعصر خرمشهر	۹۵,۰۰۰	۲۳,۳۰۰	۲۴۰	۴۶/۲۰
۴	بیمارستان سوم خرداد خرمشهر	۸۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	۷۵	۱۰۰
۵	بیمارستان شهید بهشتی آبادان	۱۴,۰۰۰	۹,۶۰۰	۲۲۰	۹۵
۶	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی بستان	۶۰,۰۰۰	۹,۸۹۲	۶۴	۷۸/۵۰
۷	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی هویزه	۶۰,۰۰۰	۷,۲۰۰	۶۴	۶/۲۷
۸	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی اروند	۸۰,۰۰۰	۱,۱۰۰	۹۶	۹/۳۴
۹	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی مهران	۷۰,۰۰۰	۱۰,۶۷۳	۹۶	۶۲/۹۰
۱۰	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی دهلران	۸۰,۰۰۰	۱۰,۶۷۳	۹۶	۶۷/۴۰
۱۱	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی گیلان غرب	۶۰,۰۰۰	۱۰,۶۷۳	۹۶	۵۲
۱۲	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی قصر شیرین	۵۰,۰۰۰	۱۰,۶۷۳	۹۶	۶۳/۹۸
۱۳	بیمارستان ۶۴ تخت خوابی سرپل ذهاب	۶۰,۰۰۰	۱۰,۶۷۳	۹۶	۳۹/۰۳
	جمع کل	۷۸۶,۶۵۰	۱۴۴,۰۵۶	۱۴۷۱	۶۳/۱۲

طرحها و پروژه‌های آموزش و پرورش

در بخش آموزش و پرورش تا پایان سال ۱۳۷۲، در مجموع ۶۶۲ باب مدرسه به مساحت ۴۶۷,۳۸۲ متر مربع و به تعداد ۴,۷۱۶ کلاس در سطح مناطق جنگزده کشور احداث شده و در اختیار آموزش و پرورش قرار گرفت. بازسازی طرحها و پروژه‌های فوق الذکر، بر اساس برنامه‌های آموزشی زیر اجرا و تأسیس شده است:

- آموزش ابتدایی. ۴۰۱ پروژه. به مساحت ۲۰۵,۶۷۷ متر مربع و ۲,۳۱۵ عدد کلاس؛
  - آموزش راهنمایی، ۱۷۲ پروژه، به مساحت ۱۵۹,۵۳۸ متر مربع و ۱,۵۰۵ عدد کلاس؛
  - آموزش متوسطه، ۶۷ پروژه، به مساحت ۷۹,۰۴۴ متر مربع و ۸۴ عدد کلاس؛
  - تربیت معلم و آموزش عمومی، ۹ پروژه، به مساحت ۱۵,۵۸۲ متر مربع و ۵۰ عدد کلاس؛
  - امور تربیتی و اردوگاهها، ۱۳ پروژه، به مساحت ۷,۵۴۱ متر مربع؛
- لازم به ذکر است در سال ۱۳۷۳ برای بازسازی و نوسازی ۳۳۶ پروژه و به تعداد ۲,۲۶۴ کلاس، اعتباری بالغ بر ۳۱,۰۹۰ میلیون ریال به کل مناطق جنگزده کشور اختصاص داده شد.

جدول ۲-۳- عملکرد آموزش و پرورش در مناطق جنگزده تا پایان سال ۱۳۷۲

ردیف	استان	تعداد پروژه	تعداد کلاس	زیربنای m ²
۱	خوزستان	۱۰۱	۱,۰۵۷	۱۱۸,۵۸۰
۲	کرمانشاه	۱۴۲	۱,۰۳۸	۱۰۴,۸۸۸
۳	ایلام	۷۷	۵۳۱	۴۴,۱۵۷
۴	کردستان	۱۵۹	۸۲۹	۷۸,۷۰۹
۵	آذربایجان غربی	۱۲۸	۶۵۷	۵۴,۳۰۴
۶	لرستان	۵۵	۶۰۴	۶۶,۷۴۴
	جمع کل	۶۶۲	۴,۷۱۶	۴۶۷,۳۸۲

طرحها و پروژههای برق رسانی

با توجه به اولویت بازسازی شبکههای برق در مناطق جنگزده کشور و نیاز ضروری به برق برای اسکان موقت و دائم شهروندان و شروع بازسازی این مناطق، ستاد بازسازی کاربرد برق رسانی را بر اساس دو اولویت شروع نمود:

اولویت اول: بازسازی و احداث شبکه داخل شهر و تأمین برق اضطراری این مناطق در طول جنگ تحمیلی و پس از پذیرش قطعنامه؛

اولویت دوم: برنامه ریزی اساسی به منظور ایجاد شبکههای انتقال و توزیع برق پس از پذیرش قطعنامه.

جدول ۳-۳ بازسازی و ایجاد خطوط ۱۳۲ کیلو ولت

ردیف	نام استان	محل اجرا	کیلومتر
۱	ایلام	مهران- دهلران	۱۲۰
۲	ایلام	موسیان- دهلران	۵۵
۳	خوزستان	رینگ داخلی آبادان	۶۰
۴	خوزستان	ماهشهر- آبادان	۹۰
۵	خوزستان	اهواز- آبادان	۹۲

جدول ۳-۴ بازسازی و ایجاد خطوط ۲۳۰ کیلوولت

ردیف	نام استان	محل اجرا	کیلومتر
۱	کرمانشاه	اسلام آباد - سرپل ذهاب	۸۵
۲	ایلام	ایلام - اسلام آباد	۶۸
۳	کرمانشاه	شرق به غرب کرمانشاه	۴۲
۴	خوزستان	اهواز ۲ - آبادان	۱۲۰
۵	خوزستان	ماهشهر - آبادان	۹۰
۶	خوزستان	اهواز ۲ - نورد	۳۵

جدول ۳-۵ بازسازی و ایجاد خطوط ۶۳ کیلوولت

ردیف	نام استان	محل اجرا	کیلومتر
۱	کرمانشاه	آران - کنکاور	۲۰
۲	کرمانشاه	اسلام آباد - کرمانشاه	۶۰
۳	ایلام	اسلام آباد - ایلام (بازسازی مناطق تخریبی)	

جدول ۳-۶ بازسازی و ایجاد شبکه برق روستایی

ردیف	استان	تعداد روستا	حجم خطوط		تعداد ترانس
			فشار متوسط	فشار ضعیف	
۱	خوزستان	۲۳۸	۳۳۱/۳۶۳	۲۲۹/۰۷	۴۵۲
۲	کرمانشاه	۱۴۲	۲۰۴/۸۳	۱۷۹/۸۹	۱۴۸
۳	کردستان	۶۲	۲۳۶	۱۱۸	۶۷
۴	ایلام	۴۵۰	۱۸۳/۵	۶۴/۳	۵۰
۵	آذربایجان غربی	۲۷	۱۱۳/۰۵	۶۱/۶	۲۸

جدول ۳-۷ بازسازی ایستگاه و خطوط نصب ترانس و وصل انشعاب

تعداد انشعاب	تعداد ترانس (ایستگاه)	حجم خطوط		بازسازی ایستگاه				نام استان
		فشار متوسط (KM)	فشار ضعیف (KM)	فرعی		اصلی		
				ظرفیت	تعداد	ظرفیت	تعداد	
۳۳,۷۰۲	۶۸۸	۴۶۱	۴۶۲	۵۲۵	۱۴	۳۱۰,۹۵	۷	خوزستان
۳۶,۹۱۹	۶۸	۴۱۰,۲۵	۳۱۱	۱۵۰	۶	۸۷۰	۶	غرب کشور شامل استان های (ایلام - کردستان و باختران)

«ظرفیت بر اساس مگا آمپر می باشد»

طرحها و پروژه‌های ساختمان سازی

بر اساس آمار، ارقام و تصاویر موجود در شناسنامه پروژه‌های تنظیمی ستاد بازسازی در مناطق جنگزده، از مجموع ۴,۵۶۶ عدد پروژه بازسازی و نوسازی تعداد پروژه‌های خاتمه یافته و در دست بازسازی بدین شرح بوده است:

الف) پروژه‌های خاتمه یافته در سال ۱۳۶۹، ۱,۴۱۵، پروژه، در سال ۱۳۷۰، ۴۸۱، پروژه، در سال ۱۳۷۱، ۵۰۱ پروژه و در سال ۱۳۷۲، ۸۰۸ پروژه بوده است.

ب) پروژه‌های در دست بازسازی در سال ۱۳۷۳، ۱,۳۶۱، پروژه بوده است. در بخش بازسازی و نوسازی ساختمانها تا پایان سال ۱۳۷۲، ۱,۸۳۰، پروژه با مساحت ۱,۵۹۴,۳۴۸ مترمربع به اتمام رسیده و تعداد ۳۷۰ پروژه با مساحت ۷۹۱,۷۵۷ متر مربع پیشرفت فیزیکی زیر ۱۰۰ درصد را داشته است.

جدول شماره ۸-۳ تعداد پروژه‌های خاتمه یافته و در دست بازسازی و نوسازی در مناطق جنگزده

ردیف	نام استان	تعداد پروژه‌های				جمع پروژه	
		در دست بازسازی		خاتمه یافته			
		در سال ۱۳۷۳	۱۳۷۲	۱۳۷۱	۱۳۶۹		
۱	خوزستان	۶۴۲	۲۴۷	۱۳۳	۸۹	۷۶	۱,۱۸۷
۲	کرمانشاه	۳۳۷	۲۶۹	۱۰۵	۸۹	۴۴	۸۴۴
۳	ایلام	۲۱۳	۱۰۷	۱۲۵	۱۰۴	۷۱	۶۲۰
۴	کردستان	۱۱۳	۱۳۲	۹۲	۱۳۴	۶۹۲	۱,۱۶۳
۵	آذربایجان غربی	۵۵	۵۱	۲۷	۵۷	۵۲۲	۷۱۲
۶	لرستان	۱	۲	۱۹	۸	۱۰	۴۰
جمع کل		۱,۳۶۱	۸۰۸	۵۰۱	۴۸۱	۱,۴۵۱	۴,۵۶۶

آمار جدول فوق شامل پروژه‌های خاتمه یافته (از سال ۱۳۶۹ تا پایان سال ۱۳۷۲) و پروژه‌های در دست بازسازی در سال ۱۳۷۳ می‌باشد.

حداقل مسکن برای مهاجران بی سرپرست در مناطق جنگزده

به منظور تأمین حداقل مسکن برای مهاجران بی سرپرست در مناطق جنگزده کشور، به پیشنهاد ستاد مرکزی بازسازی و تأیید هیأت وزیران، پس از تصویب مجلس شورای اسلامی کار احداث این واحدها که اعتبار آن از محل تبصره ۳۰ در قانون بودجه سالهای ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲ و تبصره ۳۱ در قانون بودجه سال ۱۳۷۳ تأمین شده بود، آغاز شد. در سال ۱۳۷۱ کار احداث ۲۵۰۰ واحد مسکونی به مترهای ۴۰ الی ۷۰ متر مربع شروع شده و در سال ۱۳۷۴ به ۲,۸۱۴ واحد افزایش یافت که از این تعداد ۱,۹۴۴ واحد به استان خوزستان، ۳۴۳ واحد به استان ایلام، ۴۸۳ واحد به استان کرمانشاه و ۱۹۴ واحد به استان کردستان اختصاص داشت. در حال حاضر ۲,۸۱۴ واحد از این خانه‌ها در زمینی به مساحت ۶۹۱,۲۲۵ متر مربع در دست اجراست. این خانه‌ها از ۶۱ درصد پیشرفت فیزیکی برخوردار بوده و ۹۵۰ واحد از آنها آماده تحویل می‌باشد و تاکنون

برای احداث این واحدها ۱۱۷.۵۰۷.۵۲۲.۳۰ ریال هزینه شده است.

جدول ۹-۳ عملکرد بازسازی و نوسازی ساختمانها در مناطق جنگزده تا پایان سال ۱۳۷۳

شهر	تعداد واحدهای در دست اجرا	کل مساحت	بنا	محوطه	معاير و فضاي خدماتي
آبادان	۹۵۵	۲۲۵,۰۰۰	۵۲,۵۰۰	۱۲۴,۰۰۰	۴۸,۵۰۰
خرمشهر	۶۲۹	۱۵۷,۰۰۰	۳۲,۷۰۰	۸۹,۳۰۰	۳۵,۰۰۰
اروندکنار	۲۰۰	۵۲,۰۰۰	۱۰,۵۰۰	۲۹,۵۰۰	۱۲,۰۰۰
سرپل ذهاب	۱۳۳	۳۴,۶۰۰	۷,۳۰۰	۱۹,۳۰۰	۸,۰۰۰
گیلانغرب	۲۰۰	۵۲,۰۰۰	۱۱,۰۰۰	۲۹,۰۰۰	۱۲,۰۰۰
بانه	۷۵	۱۴,۶۲۵	۳,۷۵۰	۷,۵۰۰	۳,۳۷۵
مریوان	۱۱۹	۳۰,۰۰۰	۶,۵۰۰	۱۷,۳۰۰	۶,۲۰۰
دهلران	۱۴۳	۳۷,۰۰۰	۷,۸۵۰	۲۱,۰۰۰	۸,۱۵۰
موسیان	۵۰	۱۵,۶۰۰	۳,۰۰۰	۹,۰۰۰	۳,۶۰۰
مهران	۱۵۰	۳۶,۴۰۰	۷,۵۰۰	۲۰,۵۰۰	۸,۴۰۰
شادگان	۳۰	۷,۵۰۰	۱,۸۰۰	۴,۲۰۰	۱,۵۰۰
دزفول	۵۰	۱۲,۵۰۰	۳,۰۰۰	۷,۰۰۰	۲,۵۰۰
اهواز	۵۰	۱۲,۵۰۰	۲,۵۰۰	۷,۵۰۰	۲,۵۰۰
شوش	۳۰	۴,۵۰۰	۱,۵۰۰	۲,۵۰۰	۵۰۰
جمع کل	۲,۸۱۴	۶۹۱,۲۲۵	۱۵۱,۴۰۰	۳۸۷,۶۰۰	۱۵۲,۲۲۵

تسهيلات مالی اعطایی به مهاجران

بر اساس آیین نامه های ستاد مرکزی، به کلیه مهاجران علاوه بر پرداخت ۶۵۰ هزار تومان کمک بلاعوض بابت ساخت واحد مسکونی، مبلغ ۲۰۰ هزار تومان بابت مصالح ساختمانی و ۱۵۰ هزار تومان هم به عنوان کمک برای خرید لوازم خانگی در مناطق شهری پرداخت شده و طبق جدول زیر از طریق سیستم بانکی، یک وام ارزان قیمت با کارمزد ۵ درصد به منظور ایجاد واحدهای مسکونی و تجاری در اختیار مهاجران قرار می گیرد.

جدول ۱۰-۳ توزیع اعتبارات مربوط به تسهیلات مالی به اهالی مناطق جنگزده شهری و روستایی طی سالهای ۶۸ لغایت ۱۳۷۳

نام استان	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	۱۳۷۱	۱۳۷۲	درصد توزیع	۱۳۷۳	توزیع منابع مالی در سال ۱۳۷۴	حمل کالا
خوزستان	-	۶,۴۸۰	۹,۰۰۰	۲۱,۵۰۰	۴۶,۴۷۴	۷۳	۵۱,۵۲۶	۲۸,۰۰۰	۱۶۲,۹۸۰
کرمانشاه	-	۳,۲۴۰	۵,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	۷,۵۵۹	۱۲	۲۱,۴۴۱	۵,۰۰۰	۵۴,۲۴۰
ایلام	-	۲,۰۰۰	۲,۱۲۰	۶,۵۰۰	۶,۶۲۲	۱۰	۱۴,۳۷۸	۳,۰۰۰	۳۴,۶۲۰
کردستان	-	۱,۰۰۰	۱,۰۸۰	-	۳,۰۰۰	۵	۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۸,۰۸۰
لرستان	-	۲۲۰	۳۰۰	-	-	-	-	-	۵۲۰
آذربایجان غربی	-	۵۶۰	۱,۰۰۰	-	-	-	-	-	۱,۵۶۰
جمع کل	۲۸,۰۰۰	۱۳,۵۰۰	۱۸,۵۰۰	۴۰,۰۰۰	۶۳,۶۵۵	۱۰۰	۸۹,۳۴۵	۳۷,۰۰۰	۲۹۰,۰۰۰

شرایط اعطای وام به مهاجران و نحوه بازپرداخت آن

- ۷- درصد کارمزد وامهای مذکور برای واحدهای شهری توسط دولت (ستاد بازسازی) پرداخت خواهد شد؛
- ۸- درصد کارمزد وامهای مذکور برای واحدهای روستایی توسط دولت (ستاد بازسازی) پرداخت خواهد شد؛
- ۱- درصد کارمزد وامهای مذکور برای واحدهای شهری و روستایی توسط بانک ملی ایران پرداخت خواهد شد؛
- ۵- درصد سهم متقاضی واحدهای شهری است؛
- ۴- درصد سهم متقاضی واحدهای روستایی است؛
- سود کارمزد بانکی جمعاً ۱۳ درصد بر اساس مصوبه شورای پول و اعتبار تخمین زده شده است؛
- مدت بازپرداخت وام ۱۵ سال است؛
- سقف پرداخت وام برای واحدهای شهری ۶ میلیون ریال است؛
- سقف پرداخت وام برای واحدهای روستایی ۴ میلیون ریال است؛

جدول ۱۱-۳- عملکرد مقایسه‌ای برنامه‌های اشتغال‌زایی، طی سالهای ۶۹ لغایت ۱۳۷۳

سال ۱۳۷۳		سال ۱۳۷۲		سال ۱۳۷۱		سال ۱۳۷۰		سال ۱۳۶۹		نام و نوع فعالیت
تعداد نفرات آموزش دیده با ظرفیت اشتغال‌زایی	اعتبار برنامه به میلیون ریال	تعداد نفرات آموزش دیده با ظرفیت اشتغال‌زایی	اعتبار برنامه به میلیون ریال	تعداد نفرات آموزش دیده با ظرفیت اشتغال‌زایی	اعتبار برنامه به میلیون ریال	تعداد نفرات آموزش دیده با ظرفیت اشتغال‌زایی	اعتبار برنامه به میلیون ریال	تعداد نفرات آموزش دیده با ظرفیت اشتغال‌زایی	اعتبار برنامه به میلیون ریال	
۴,۲۹۱	۲,۷۰۰	۶,۶۹۶	۴۱۵,۴۷۹	-	-	۱,۰۹۲	۸۵۶,۵۷۸	-	-	پرداخت سرمایه‌کار
۱,۳۷۷	۶۰	۲,۳۶۵	۷۷,۹۳۱	۵,۵۸۱	۱۲۰	۱,۶۲۴	۱۰,۶۴۷	۳,۲۰۰	۱۰۰	آموزش فنی، حرفه‌ای و خدماتی
۲۰۱	۲۲,۴۰۰	۲,۴۱۵	۱۸,۶۸۳	۲,۱۳۶	۲۳,۰۰۰	۴۵۰	۲,۳۹۲	۳۷۰	۱,۶۰۰	تسهیلات تبصره ۳ به منظور احداث واحدهای تولیدی
۲۰۸	۵۰۸۰	-	-	-	-	-	-	-	-	تسهیلات تبصره ۵۰
-	-	-	-	-	-	۱,۳۲۵	۲,۴۱۰	۱,۴۲۰	۳,۰۰۰	تکمیل و راه‌اندازی واحدهای تولیدی و خوداشتغالی از بودجه جاری
-	-	-	-	-	-	۷۶۲	-	۹۰۰	-	کاریابی
۷,۸۹۰	۳۰,۲۴۰	۱۱,۴۷۶	۲۲,۹۱۵,۷۲۱	۷,۷۱۷	۳۳,۱۲۰	۵,۲۵۳	۵,۶۶۹,۲۲۵	۵,۸۹۰	۴,۷۰۰	جمع کل

منبع: خلاصه عملکرد ستاد بازاری و نوسازی مناطق جنگ‌زده کشور، تهران، روابط عمومی ستاد مرکزی بازاری و نوسازی مناطق جنگ‌زده کشور، شهریور ۱۳۷۴